

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ**

**ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΠΠΣ Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία,
Πολιτισμός**

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος 2023-2024

Πάτρα

Ημερομηνία 20-05-2025

Η παρούσα έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών «Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός» αποτελεί τμήμα της ετήσιας έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και ακολουθεί τη διάρθρωσή της.

Α' μέρος: Αποτύπωση Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών " Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός (ΕΠΟ)"

Στοιχεία Ίδρυσης κι εξέλιξης του ΠΣ, Σκοπός, Μαθησιακά αποτελέσματα, web site του ΠΣ και στοιχεία ΔΠΣ

Το Πρόγραμμα «Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός» λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 (ΦΕΚ ίδρυσης 1246/Β'/11.12.1998 και ημερομηνία τελευταίας αναμόρφωσης 17/7/2023: Μετονομασία του ΠΣ, από «Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό» σε «Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός», απόφαση ΔΕ 7/7/2023, αρ. πρωτ. 18605). Ο όρος είναι συμβατός με τις διεθνείς πρακτικές και ανταποκρίνεται επαρκώς στις πραγματικές και πολύ ουσιαστικές σπουδές του συγκεκριμένου ΠΣ, ειδικά μετά τις επικαιροποιήσεις του διδακτικού υλικού σε τέσσερις ΘΕ και τη μετονομασία τριών θεματικών ενοτήτων (βλ. σχετικά κάτωθι ως προς τις ΘΕ ΕΠΟ41 και ΕΠΟ42, ενώ προηγήθηκε και η μετονομασία της ΘΕ ΕΠΟ32, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019).

Σκοπός του Προγράμματος είναι η προσφορά γνώσεων γύρω από την εξέλιξη της Ευρώπης και του Πολιτισμού της, δηλαδή, μια συνολική και ολοκληρωμένη γνώση του ευρωπαϊκού πεδίου και των κοινωνικο-πολιτικών και πολιτισμικών δυνάμεων που διαμόρφωσαν εξελικτικά το πολύπλοκο πολιτισμικό φαινόμενο του σημερινού ευρωπαϊκού γίνεσθαι.

Το προπτυχιακό Πρόγραμμα «**Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός**» αποτελεί πρωτοτυπία του ΕΑΠ και **συμβάλλει αποφασιστικά στον εκσυγχρονισμό και στην ανανέωση του περιεχομένου σπουδών της Ανωτάτης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα**. Για πρώτη φορά ένα Ελληνικό Πανεπιστήμιο συγκροτεί και προσφέρει ολοκληρωμένες προπτυχιακές Ευρωπαϊκές Σπουδές με έμφαση σε θέματα πολύπλοκων κοινωνικών και πολιτισμικών φαινομένων, υπό την ευρεία επιστημονική έννοια του όρου. Όσα άλλα ευρωπαϊκά προγράμματα λειτουργούν μέχρι τώρα προσφέρονται σε μεταπτυχιακό επίπεδο και γι' αυτόν τον λόγο αποβαίνουν επιμερισμένα ως προς το περιεχόμενο και την εμβέλειά τους, ή εντάσσονται κυρίως σε σπουδές ξένων γλωσσών. Το Πρόγραμμα αυτό του ΕΑΠ, το οποίο εντάσσεται στο ευρύτερο επιστημονικό πεδίο της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών, περιλαμβάνει έναν ευρύ συνδυασμό τόσο καθιερωμένων όσο και σύγχρονων γνωστικών αντικειμένων και θεμάτων, με σκοπό την προσέγγιση των βασικών παραγόντων που διαμόρφωσαν διαχρονικά και συνεχίζουν να διαμορφώνουν ό,τι ονομάζεται ευρωπαϊκό φαινόμενο. Κεντρικοί στόχοι του Προγράμματος είναι α) ο εμπλουτισμός των γνώσεων και των δεξιοτήτων των φοιτητών/ριών του Προγράμματος με γνώμονα την ιστορική προσέγγιση και μελέτη όλων των επιστημονικών και πολιτισμικών πεδίων που επηρέασαν και συνέβαλαν στη διαμόρφωση της σημερινής Ευρώπης, β) η ανάπτυξη της κριτικής ικανότητάς τους, γ) η δυνατότητα να κατανοούν τη σημερινή πολυσχιδή ευρωπαϊκή πραγματικότητα, την οποία βιώνουν ως πολίτες της Ελλάδας και της Ευρώπης, δ) η δυνατότητα να αντιλαμβάνονται τη σημασία υπερεθνικών πολιτισμικών διαδικασιών, καθώς και ε) η εξοικείωση με τη διαδικασία σχηματισμού μιας πολυπρισματικής εικόνας του ευρωπαϊκού πολιτισμικού φαινομένου, που καθορίζει και τη σημερινή φυσιογνωμία της Ευρώπης.

Στα συγγράμματα που έχουν συνταχθεί ειδικά για το συγκεκριμένο Πρόγραμμα και τα οποία συνοδεύονται από ευρεία βιβλιογραφία –είτε με τη μορφή παράλληλων κειμένων, είτε ως αυτοτελή συγγράμματα που κυκλοφορούν στο εμπόριο και μπορούν να αναζητηθούν και στη βιβλιοθήκη του Ιδρύματος– αναλύονται σημαντικές πτυχές της ανθρώπινης δράσης και ζωής σε ολόκληρο το γεωγραφικό χώρο της Ευρώπης –όπως π.χ. η δημογραφία, το κλίμα, η γεωγραφία, η κοινωνική οργάνωση, οι θεσμοί, η αξιοποίηση των φυσικών πόρων, η οικονομία, οι

συσσωματώσεις, η γνώση, η καθημερινή ζωή σε όλες της τις εκφάνσεις και εκφράσεις της, αλλά και τα προϊόντα της ανθρώπινης διανόησης, δράσης και δημιουργίας, όπως η φιλοσοφία, η επιστήμη, η τέχνη, η πολιτική, η οικονομία, η δομή των κοινωνιών, κ.ά. Οι ψηφίδες αυτές του πολύπλοκου και γοητευτικού ευρωπαϊκού μωσαϊκού διαχέονται στις βασικές Θεματικές Ενότητες που απαρτίζουν το συγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών, όπως είναι η Γενική Ευρωπαϊκή Ιστορία, η Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία, η Φιλοσοφία, η Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία, οι Επιστήμες και οι Τέχνες, η Γεωγραφία, ο Μεσαιωνικός και ο Δυτικός Κόσμος, καθώς και σε άλλες θεματικές ενότητες που διαπραγματεύονται ειδικότερα θέματα. Η διάρθρωση αυτή βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε μια ανοικτή ιστορική προσέγγιση, που καθιστά κεντρικά τα μαθήματα ιστορίας (Γενική Ιστορία και Κοινωνική/ Οικονομική Ιστορία/Ιστορία της Λογοτεχνίας/ Ιστορία της Τέχνης). Η ολοκλήρωση του Προγράμματος επιτρέπει σε όποιους ενδιαφέρονται να εξειδικευθούν και να εμβαθύνουν σε κάποιον από τους τομείς αυτούς να προχωρήσουν σε παράπλευρες μελέτες, έχοντας κατακτήσει βασικές γνώσεις και δεξιότητες, να χρησιμοποιήσουν τις γνώσεις που απέκτησαν στην εργασία τους, να διευρύνουν την κριτική ικανότητα και την πνευματική καλλιέργεια και επάρκειά τους. Ενεργός πολίτης είναι ο μορφωμένος πολίτης, ο οποίος χρειάζεται να διαθέτει αίσθηση και γνώση του ευρύτερου περιβάλλοντος, δυνατότητες ισότιμης επικοινωνίας, συνεργασίας και ίσων ευκαιριών.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

Με την ολοκλήρωση του Προγράμματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση:

- Να κατανοούν την έννοια και τη σημασία της «Ευρώπης», τις μεταβολές στα γεωγραφικά της όρια και στα σύνορα των εθνών κρατών, και τις συνακόλουθες κοινωνικές και πολιτισμικές μεταβολές στην ιστορική πορεία της.
- Να προσδιορίζουν τα στάδια κοινωνικο-οικονομικής και πολιτισμικής εξέλιξης στην Ευρώπη και στα έθνη κράτη που την απαρτίζουν.
- Να προσδιορίζουν βασικές συνιστώσες του πολιτισμού της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων τόσο των διαχρονικών χαρακτηριστικών της πνευματικής καλλιέργειας (civilization), όσο και της χωρικής διαφοροποίησης και εναλλαγής πολιτιστικών ρευμάτων (culture).
- Να αναλύουν κριτικά κάθε μία από τις συνιστώσες αυτές στην ιστορική της πορεία, γεωγραφία και χωρικότητα: τις τέχνες, τις επιστήμες, τη λογοτεχνία, τη φιλοσοφία, την εκπαίδευση, τις πολιτικές ιδεολογίες και μεταβολές στην ευρωπαϊκή ταυτότητα, τους θεσμούς της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, τα συστήματα κοινωνικο-οικονομικής συγκρότησης και πολιτιστικής επικοινωνίας.
- Να αναπτύσσουν την κριτική τους σκέψη και σχετικές δεξιότητες μετάδοσης γνώσεων και σύνθεσης μικρών δοκιμίων για τις εξελίξεις κάθε συνιστώσας του ευρωπαϊκού πολιτισμικού φαινομένου, από τον Μεσαίωνα και τη συγκρότηση του έθνους-κράτους μέχρι την αποικιοκρατία και την παγκοσμιοποίηση.

Πιστωτικές Μονάδες ECTS: Προγράμματος Σπουδών: 240

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2011 της Unesco:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 22 Humanities

- με βάση το επίπεδο σπουδών: 6

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2013 της Unesco:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 0228- Humanities/ interdisciplinary programme

Website: <https://www.eap.gr/education/undergraduate/studies-in-european-culture/>

Πλατφόρμα εκπαίδευσης: <https://study.eap.gr/login/index.php>

Διευθυντής ΠΣ ΕΠΟ: Αντιγόνη Βλαβιανού Δετζώρτζη (Α΄ εξάμηνο 2023-2025), Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΣΑΕ ΕΑΠ, με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας» & Γεράσιμος Δ. Παγκράτης (Β΄ εξάμηνο 2023-2024), Καθηγητής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) με γνωστικό αντικείμενο: «Ιταλική Ιστορία και Πολιτισμός, Οικονομική και Κοινωνική Ιστορία (16ος- 19ος αι.)»

Η ανταπόκριση του Προγράμματος στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Μέχρι πρότινος, δεν υπήρχαν επίσημα συγκροτημένες σχετικές διαδικασίες ελέγχου, αν και είχαν υπογραμμιστεί στο παρελθόν (για όλα τα ΠΣ και ΜΠΣ, όπως και για τα σχεδιαζόμενα νέα ΜΠΣ) ως απολύτως απαραίτητες. Μόνο ανεπίσημη συλλογή στοιχείων από Συντονιστές και πρώην ΔΠΣ έχουν ζητηθεί κατά καιρούς και συζητηθεί αρμοδίως στις ΕΠΣ. Πλην όμως, από το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021 ενεργοποιήθηκαν άνωθεν σχετικές διαδικασίες, που έδωσαν σαφέστερη και σφαιρικότερη αντίληψη ως προς την εν λόγω ανταπόκριση στο πλαίσιο του ΠΣ ΕΠΟ.

Μέσω των ΕΠΣ υπήρξε σχετική πρωτοβουλία αναθεώρησης και ανανέωσης του διδακτικού υλικού ορισμένων ΘΕ του ΠΣ, η οποία και ολοκληρώθηκε σε τέσσερις ΘΕ (ΕΠΟ22, ΕΠΟ32, ΕΠΟ33, ΕΠΟ43) κατά το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020, παρά τις αρνητικές συνέπειες της αιφνίδιας πανδημίας. Κατά το παρόν ακαδημαϊκό έτος (2022-2023) συνεχίστηκε η εν λόγω προσπάθεια σε πιο γενικευμένο πλαίσιο, αλλά με πιο αργούς ρυθμούς, γιατί δεν δόθηκαν εγκαίρως τα κονδύλια για τη συγγραφή νέου διδακτικού υλικού ή την επικαιροποίησή του. Πλην όμως, βάσει και της σταδιακής αναθεώρησης του διδακτικού υλικού, σε δύο ΘΕ του ΠΣ ΕΠΟ τροποποιήθηκε ο τίτλος τους προκειμένου να ανταποκρίνεται ακριβέστερα στο γνωστικό/ερευνητικό πεδίο που θεραπεύει κάθε ΘΕ: Πιο συγκεκριμένα, η ΘΕ ΕΠΟ41 μετονομάστηκε –βάσει ομόφωνης πρότασης της ΕΠΣ, αποδοχής από την Κοσμητεία της ΣΑΕ και έγκρισης από τη ΔΕ– από «Εξελίξεις στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό τον 20ό αιώνα» σε «Κοινωνική Θεωρία και Νεωτερικότητα» (ΦΕΚ 469/08.02.2021, τ. Β), ενώ η ΘΕ ΕΠΟ42 μετονομάστηκε –βάσει της ίδιας διαδικασίας– από «Ειδικά Θέματα Ευρωπαϊκού Πολιτισμού» σε «Σύγχρονες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις των ευρωπαϊκών κοινωνιών» (ΦΕΚ 4253/15.09.2021, τ. Β), καθώς ως τίτλος καταδεικνύει σαφέστερα το χρονικό («σύγχρονες») αλλά και το χωρικό («ευρωπαϊκές κοινωνίες») πλαίσιο των κοινωνιολογικών αναλύσεων και των κοινωνικών φαινομένων που πραγματεύεται η ΘΕ. Επιπλέον, σε τέσσερις ΘΕ (ΕΠΟ11, ΕΠΟ30, ΕΠΟ31, ΕΠΟ41) ολοκληρώνεται σταδιακά σε μεγάλο βαθμό η ανανέωση του διδακτικού υλικού σε επίπεδο αντικατάστασης των διδακτικών εγχειριδίων ή εμπλουτισμού τους.

Δημοσιοποίηση του Προγράμματος Σπουδών

Η δημοσιοποίηση του Προγράμματος γίνεται κεντρικά από τις διοικητικές υπηρεσίες του ΕΑΠ, μέσω των εντύπων του Πανεπιστημίου, των ιστοσελίδων του, των κοινωνικών δικτύων του και των δελτίων τύπου που αποστέλλονται σε ΜΜΕ, φοιτητές/ριες και ενδιαφερόμενους.

Σημαντικές δράσεις προβολής, είναι η υποδοχή των πρωτοετών, η διεξαγωγή ενημερωτικών webinars προς ενδιαφερόμενους/νες υποψήφιους/ες φοιτητές/ριες Προγραμμάτων Σπουδών και η

συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Πλην όμως, οργανώνονται κατά καιρούς και σχετικές ημερίδες που προβάλλουν εμμέσως το συγκεκριμένο ΠΣ, αν και κατά τα έτη 2019-2021 περιορίστηκαν σε μεγάλο βαθμό λόγω υπαρκτών ακόμη προβλημάτων της πανδημίας. Τέλος, γίνεται σχετική προσπάθεια παρουσίασης και προβολής του εν λόγω ΠΣ και μέσω της εφημερίδας του ΕΑΠ Open2U, αλλά θα μπορούσε να είναι πιο συστηματική και οργανωμένη. (Βλ. ενδεικτικά τον Φάκελο «Ο Ευρωπαϊκός Πολιτισμός» στο τχ. Ιουλίου-Αυγούστου της ηλεκτρονικής εφημερίδας, με εκτενή συνέντευξη-παρουσίαση του ΠΣ ΕΠΟ από τη ΔΠΣ: <https://www.eap.gr/wp-content/uploads/2021/07/OPEN2U-JULY-AUGUST/>).

Παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων

Η παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων τα προηγούμενα χρόνια δεν γινόταν με συστηματικό τρόπο, διότι δεν υπήρχε σε λειτουργία το Γραφείο Διασύνδεσης, ενώ η παλαιότερη δομή ΔΑΣΤΑ αδρανοποιήθηκε. Εντός του 2021, το ΓΔ ενεργοποιήθηκε εκ νέου (<https://career.eap.gr/>) και δραστηριοποιείται με στόχο να προσφέρει συστηματική παρακολούθηση των αποφοίτων όλων των ΠΣ του Ιδρύματος σε μεγάλο βάθος χρόνου. Επίσης, ιδρύθηκε και Δίκτυο Αποφοίτων (<https://alumni.eap.gr/>), σκοπός του οποίου είναι η ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των αποφοίτων και η βελτίωση των υπηρεσιών που τους παρέχει το Πανεπιστήμιο, μέσα από την ενίσχυση δεσμών αλληλεπίδρασης και συνεργασίας μαζί τους, καθώς και την ανάπτυξη δράσεων και πρωτοβουλιών στην κατεύθυνση συνεχούς υποστήριξης της επαγγελματικής εξέλιξής τους, αλλά και ευκαιριών για επαγγελματική και περαιτέρω ακαδημαϊκή ανάπτυξη.

Διαδικασία επιλογής φοιτητών

Η διαδικασία επιλογής καθορίζεται από το ΕΑΠ και είναι η ίδια για όλα τα προπτυχιακά και τα μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών, βασίζεται, δε, σε μια ανοικτή για τους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στο ΠΣ γίνονται δεκτοί/ές απόφοιτοι/ες Λυκείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή ισότιμου ή αντίστοιχου τίτλου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του εσωτερικού ή του εξωτερικού, οι οποίοι/ες ολοκληρώνουν τη διαδικασία εγγραφής σύμφωνα με τις οδηγίες της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Η γνώση μιας ξένης γλώσσας, πρωτίστως της Αγγλικής, καθώς και η εξοικείωση με τη χρήση Η/Υ, e-mail και διαδικτύου βοηθάει σημαντικά στην παρακολούθηση του Προγράμματος. Όλα τα στάδια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών/ριών δημοσιεύονται με σχετικές ανακοινώσεις στην κεντρική ιστοσελίδα του ΕΑΠ.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Υπάρχουν 8 ΘΕ κορμού και 5 + 3 (από το ΠΣ ΕΛΠ) ΘΕ επιλογής. Υπάρχουν, δηλαδή, ΘΕ υποχρεωτικές και επιλογής (δεν υπάρχει η διάκριση σε ελεύθερης επιλογής και υποχρεωτικής επιλογής). Οι ΘΕ επιλογής είναι 5 +3 (από το ΠΣ ΕΛΠ) σε σύνολο 13 ΘΕ (ποσοστό 38%). Το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι 62% αντίστοιχα.

Οι 7 ΘΕ είναι ΘΕ Υ (Υποβάθρου) και οι 6 + 3 ΘΕ (από το ΠΣ ΕΛΠ) είναι ΘΕ ΕΠ (Επιστημονικής Περιοχής). Μαθήματα ανάπτυξης δεξιοτήτων και γενικών γνώσεων δεν υφίστανται. Η διδασκαλία γίνεται με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με τη διεξαγωγή πέντε Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων (ΟΣΣ) κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους –δια ζώσης ή ηλεκτρονικών, βάσει της επιλογής των φοιτητών/ριών, αλλά, λόγω πανδημίας, μετατράπηκαν όλες οι ΟΣΣ σε ηλεκτρονικές κατά το ήμισυ του ακαδημαϊκού έτους 2019-2020 και καθ' όλα τα

ακαδημαϊκά έτη 2020-2021 και 2021-2022. Το αυτό ίσχυσε και για τα ακαδημαϊκά έτη 2022-2023 & 2023-2024, δεδομένου ότι αποτέλεσε ρητό αίτημα της πλειονότητας των φοιτητών/ριών, αρκετοί/τές εκ των οποίων διαμένουν στο εξωτερικό ή σε νησιά μη εύκολα προσβάσιμα κατά τη χειμερινή περίοδο. Υπάρχουν εβδομαδιαίες ασκήσεις (προαιρετικές), που συντάσσουν κατά βούλησιν οι φοιτητές/ριες για καλύτερη αφομοίωση της ύλης και εμπέδωσή της –χάρη στις Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης, πρωτίστως–, καθώς και 4 (τέσσερις) Γραπτές Εργασίες (ΓΕ) που συντάσσουν οι φοιτητές/ριες κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους και επί των οποίων βαθμολογούνται, προκειμένου να αποκτήσουν δικαίωμα παρουσίας στις Τελικές Εξετάσεις. Εξ αυτών, οι τρεις (3) είναι υποχρεωτικές για το εν λόγω δικαίωμα συμμετοχής των φοιτητών/ριών, ακόμη κι αν έχουν συμπληρώσει τις απαραίτητες 20 μονάδες με τις δύο (2) πρώτες ΓΕ.

Δεν παρατηρείται πλέον σχετική επικάλυψη της ύλης μεταξύ των ΘΕ ΕΠΟ12 και ΕΠΟ11, ούτε μεταξύ των ΘΕ ΕΠΟ41 και ΕΠΟ42, χάρη στην ανανέωση του διδακτικού υλικού και την –κατ' επέκταση– τροποποίηση των τίτλων των δύο τελευταίων ΘΕ, που κατέδειξαν τη διαφορετική εστίαση του γνωστικού αντικείμενου τους. Πέραν αυτού, το να υπάρχουν φοιτητές/ριες που χρησιμοποιούν ενίοτε μέρη των ΓΕ τους από την ΘΕ ΕΠΟ11 για να συγγράψουν ΓΕ στην ΕΠΟ12, επί παραδείγματι, δεν είναι απολύτως αρνητικό, γιατί παρέχει στους/στις φοιτητές/ριες τη δυνατότητα καλύτερης αφομοίωσης και εμβάθυνσης στη συνολική ύλη, καθώς και γόνιμης διεπιστημονικής διάδρασης μεταξύ των ΘΕ που απαρτίζουν το ΠΣ.

Η επικαιροποίηση ή η επαναξιολόγηση των ΘΕ γίνεται μόνον μέσω των ΕΠΣ και, κατ' επέκταση, μέσω της Κοσμητείας της ΣΑΕ.

Εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων σε κάποιες ΘΕ: Οι ΕΠΟ11 και ΕΠΟ22 έχουν ως προαπαιτούμενες τις ΘΕ ΕΠΟ10 και ΕΠΟ31. Πάντως, κατά τη διαδικασία δήλωσης ΘΕ, πρέπει να εξαντλούνται πρώτα οι ΘΕ του προηγούμενου έτους και κατόπιν να αρχίζει η δήλωση ΘΕ του επόμενου έτους.

Προσφέρονται 3 ΘΕ (ΕΠΟ20, ΕΠΟ21 & ΕΠΟ22) στο Πρόγραμμα Σπουδών Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό (ΕΛΠ) με καλά αποτελέσματα και ικανοποιητική ανταπόκριση από τους/τις φοιτητές/ριες του ΠΣ ΕΛΠ. Με παλαιότερη απόφαση της ΕΠΣ το ΠΣ ΕΠΟ έπαψε να περιλαμβάνει αντίστοιχες (4) ΘΕ του ΠΣ ΕΛΠ. Πλην όμως, βάσει νέας απόφασης των μελών της ΕΠΣ του ΠΣ ΕΠΟ (20.04.2021), οι Συντονιστές του ΠΣ ΕΠΟ συμφώνησαν, κατόπιν πρότασης της ΔΠΣ, ως προς την αναγκαιότητα η εν λόγω δυνατότητα επιλογής ΘΕ να ισχύει και αντιστρόφως: από φοιτητές/ριες του ΕΠΟ έναντι ΘΕ του ΠΣ ΕΛΠ. Τα σχετικά διαδικαστικά διαβήματα έλαβαν σάρκα και οστά κατά το ακαδ. έτος 2022-2023 (5η ΕΠΣ, 21/04/2023), εστιάζοντας σε τρεις (3) ΘΕ του ΠΣ ΕΛΠ (ΕΛΠ12, ΕΛΠ22, ΕΛΠ30), τις οποίες δύνανται πλέον να επιλέξουν οι φοιτητές/ριες του ΠΣ ΕΠΟ από το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, προκειμένου η εν λόγω δυνατότητα επιλογής ΘΕ να ισχύει ισόκυρα και για τα δυο ΠΣ. Δεν διδάσκονται ξένες γλώσσες στο Π.Σ., απλώς η γνώση τους είναι απολύτως επιθυμητή, κυρίως ως προς την αγγλική.

Πίνακας 1. Θεματικές Ενότητες Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός - (ΕΠΟ)

Θεματική Ενότητα	Κωδικός ΘΕ	Έτος Σπουδών	Μονάδες ECTS	Θεωρητική / Εργαστηριακή	Κορμού/ Επιλογής	Προαπαιτούμενες ΘΕ	Υποβάθρου (Υ), Επιστ. Περιοχής (ΕΠ), Γενικών Γνώσεων (ΓΓ), Αναπ. Δεξιοτήτων (ΑΔ)	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε), Ομαδική Συμβουλευτική Συνάντηση (ΟΣΣ)	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών ΣΑΕ
Γενική Ιστορία της Ευρώπης	ΕΠΟ10	1	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 17-18
Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας	ΕΠΟ21	1	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 18
Οι Επιστήμες της Φύσης και του Ανθρώπου στην Ευρώπη	ΕΠΟ31	1	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 18-20
Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης	ΕΠΟ11	2	20	Θεωρητική	Κορμού	ΕΠΟ10 ΕΠΟ31	Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ 20-21
Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία και Υλικός Πολιτισμός της Ευρώπης	ΕΠΟ12	2	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 21-23
Φιλοσοφία στην Ευρώπη	ΕΠΟ22	2	20	Θεωρητική	Κορμού	ΕΠΟ10 ΕΠΟ31	Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 23-24
Η Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη	ΕΠΟ20	3	20	Θεωρητική	Κορμού		Υ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 24-25
Γράμματα ΙΙ: Νεοελληνική Φιλολογία (19ος και 20ός αιώνας)	ΕΛΠ30	3	20	Θεωρητική	Επιλογής		Υ, ΓΓ, ΑΔ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ 30-31
Βυζαντινός και Δυτικός Κόσμος	ΕΠΟ30	3 ή 4	20	Θεωρητική	Επιλογής		ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 25-26
Η Παιδεία στην Ευρώπη: Από τον Μεσαίωνα στη σύγχρονη εποχή	ΕΠΟ32	3 ή 4	20	Θεωρητική	Επιλογής		ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 26-27

Εξέλιξη και Διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης	ΕΠΟ33	3 ή 4	20	Θεωρητική	Επιλογής		ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 27-29
Σύγχρονες Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις των Ευρωπαϊκών Κοινωνιών	ΕΠΟ42	3 ή 4	20	Θεωρητική	Επιλογής		ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 29-30
Ευρωπαϊκές Πολιτικές Ιδεολογίες τον Εικοστό Αιώνα	ΕΠΟ43	3 ή 4	20	Θεωρητική	Επιλογής		ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 30
Κοινωνική Θεωρία και Νεωτερικότητα	ΕΠΟ41	4	20	Θεωρητική	Κορμού	9ΘΕ	ΕΠ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 31-32
Τέχνες Ι: Ελληνικές Εικαστικές Τέχνες, Επισκόπηση Ελληνικής Αρχιτεκτονικής και Πολεοδομίας	ΕΛΠ12	4	20	Θεωρητική	Επιλογής		Υ, ΓΓ, ΑΔ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ 32-34
Ελληνική Φιλοσοφία και Επιστήμη: Από την Αρχαιότητα έως τον 20ό Αιώνα	ΕΛΠ22	4	20	Θεωρητική	Επιλογής		Υ, ΓΓ, ΑΔ	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr , https://apothesis.eap.gr/	σελ 34-35

Πρακτική άσκηση

Στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα Σπουδών δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πρακτική άσκηση των φοιτητών/ριών.

Εξεταστικό σύστημα

Η αξιολόγηση των φοιτητών/ριών πραγματοποιείται με την εκπόνηση 4 (τεσσάρων) Γραπτών Εργασιών (ΓΕ) κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, ο μέσος όρος των βαθμών των οποίων συμμετέχει στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της Θ.Ε. κατά ποσοστό 30%, εφόσον είναι προβιβάσιμος (20 μονάδες), δηλαδή, παρέχει στον/στη δυνητική φοιτητή/ρια το δικαίωμα να παρουσιαστεί στις Τελικές ή/και στις Επαναληπτικές εξετάσεις. Ο βαθμός των Τελικών ή/και των Επαναληπτικών εξετάσεων συμμετέχει στη διαμόρφωση του τελικού βαθμού της Θ.Ε. κατά ποσοστό 70%.

Η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών/ριών διασφαλίζεται μέσω α) της έγκαιρης γνωστοποίησής της στους/στις ενδιαφερόμενους/ες φοιτητές/ριες, β) της ενδεδειγμένης οργάνωσης κάθε μεθόδου που επιλέγει η ΟΔΠ μιας ΘΕ, γ) της σχετικής επίβλεψης –σε επίπεδο ευθύνης– από την/τον εκάστοτε Συντονίστρια/νιστή μιας ΘΕ, δ) της σχετικής εποπτείας ως προς την καλή οργάνωση και λειτουργία όλων των μεθόδων εξέτασης από την/τον ΔΠΣ του ΠΣ και ε) της άμεσης ενημέρωσης της/του ΔΠΣ για τυχόν προβλήματα ή παράπονα των φοιτητών/ριών, μέσω της πλατφόρμας study.eap.gr. Υφίσταται διαδικασία αξιολόγησης μόνο της εξ αποστάσεως εξεταστικής διαδικασίας (ενεργοποιήθηκε από το ακαδημαϊκό έτος 2020-2021.)

Διεθνής διάσταση Προγράμματος Σπουδών

Είναι ελάχιστη η συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό. Πλην όμως, αποβαίνει κατ' επανάληψιν εφικτή σε περιπτώσεις οργάνωσης ημερίδων ή συνεδρίων διεθνών.

Δεν διδάσκονται μαθήματα σε ξένη γλώσσα, αλλά, ενίοτε, η Βιβλιογραφία ορισμένων Γραπτών Εργασιών εμπλουτίζεται με συγγράμματα (μεμονωμένα κεφάλαια) σε ξένη γλώσσα (στην αγγλική, πρωτίστως).

Το ΠΣ συμμετέχει στο πρόγραμμα ERASMUS, αλλά αποβαίνει εξαιρετικά δύσκολη –πλην, όχι ανέφικτη– η συμμετοχή φοιτητών/ριών του ΠΣ ΕΠΟ, οι οποίοι/ες είναι κατά το πλείστον εργαζόμενοι/ες και με οικογενειακές υποχρεώσεις.

Εφαρμόζεται το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων ECTS.

Εσωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης όλων των ΠΣ εμπίπτει στην ετήσια διαδικασία αξιολόγησης των Σχολών, σύμφωνα με τις προτεινόμενες από την ΕΘΑΑΕ αρχές, και στοχεύει στην άντληση πληροφοριών για τον προσδιορισμό του επιπέδου ποιότητας όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Διαρκής στόχος της αξιολόγησης είναι η συνεισφορά στη συνεχόμενη ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, των Σχολών αλλά και των ΠΣ.

Επιπλέον, το ΠΣ αξιολογείται εσωτερικά ανά ακαδημαϊκό έτος από την/τον ΔΠΣ και την ΟΜΕΑ της Σχολής μέσω της συμπλήρωσης της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΣ. Με βάση την έκθεση, η Επιτροπή ΜΟΔΙΠ καταλήγει σε πόρισμα και ενδεχόμενες προτάσεις βελτίωσης, που διαβιβάζονται στην/το ΔΠΣ του ΠΣ. Η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης αναρτάται στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ.

Εξωτερική αξιολόγηση/πιστοποίηση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Η περιοδική πιστοποίηση των ΠΣ οργανώνεται από την ΕΘΑΑΕ και πραγματοποιείται με διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης από επιτροπές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων. Η πιστοποίηση του προγράμματος σπουδών, βάσει των εκθέσεων των επιτροπών, παρέχεται από την ΕΘΑΑΕ για συγκεκριμένη διάρκεια, μετά τη λήξη της οποίας πραγματοποιείται επαναπιστοποίησή του. Η πιστοποίηση ποιότητας των ΠΣ λειτουργεί ως μέσο εξακρίβωσης της συμμόρφωσης του εκάστοτε Προγράμματος Σπουδών με τις απαιτήσεις του προτύπου και ως καταλύτης για τη βελτίωσή του, ενώ μπορεί, επιπλέον, να προσφέρει νέες προοπτικές στον διεθνή ανταγωνισμό των τίτλων που απονέμονται. Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν σταθερά υπ' όψιν τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη συνεχή βελτίωση ενός ΠΣ.

Μετά την παραλαβή της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης ενός ΠΣ, η ΜΟΔΙΠ, σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ και Κοσμητεία), μελετά την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης για να αποφασίσει την υιοθέτηση μέρους ή του συνόλου των συστάσεων της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης και την κατάρτιση ανάλογου Σχεδίου Δράσης. Στο Σχέδιο Δράσης, το οποίο εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής του ΠΠΣ, καταγράφονται οι ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν με τη χρήση των αναγκαίων πόρων και θα συμβάλουν στην επίτευξη βελτιώσεων και στην άρση των αδυναμιών που έχει εντοπίσει η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης. Το εγκεκριμένο από την Κοσμητεία Σχέδιο Δράσης ενός ΠΠΣ αποστέλλεται στη ΜΟΔΙΠ για τις αναγκαίες ενέργειες στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΠΣ. Μετά την πάροδο δύο ετών από την ημερομηνία μιας πιστοποίησης, η ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ, Κοσμητεία) αποτιμά τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν, την πρόοδο που έχει συντελεστεί κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και συντάσσει τον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων». Στον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων» αποτυπώνονται: - οι βελτιώσεις που έχουν επιτευχθεί, - ο βαθμός επίτευξης του αρχικού σχεδίου, - οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για τη συμμόρφωση ως προς τις συστάσεις της εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης. Η Έκθεση Παρακολούθησης, αφού οριστικοποιηθεί μετά από συνεργασία της ΜΟΔΙΠ και της ακαδημαϊκής μονάδας (όπου απαιτείται), αποστέλλεται στην ΕΘΑΑΕ από τη ΜΟΔΙΠ και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος, ως συνοδευτικό έγγραφο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης του ΠΣ.

Το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός (ΕΠΟ)» της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών (ΣΑΕ) του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ) αξιολογήθηκε από Επιτροπή Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης κατά τις ημερομηνίες 17-22 Μαΐου 2021.

Το τελικό αποτέλεσμα της Επιτροπής ήταν ότι το Πρόγραμμα Σπουδών ΕΠΟ **συμμορφώνεται πλήρως** με τις αρχές του Προτύπου Ποιότητας ΠΠΣ της ΕΘΑΑΕ και τις Αρχές Διασφάλισης Ποιότητας του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης (ESG 2015) για το επίπεδο σπουδών 6 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων. Η διάρκεια της πιστοποίησης του ΠΠΣ ΕΠΟ ορίστηκε για πέντε έτη, από **16-09-2021** έως **15-09-2026**.

Η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και η απόφαση πιστοποίησης της ΕΘΑΑΕ κοινοποιήθηκαν (01-10-21) στη Διοίκηση, στο σύνολο του ακαδημαϊκού προσωπικού του Ιδρύματος και αναρτήθηκαν τόσο στην ιστοσελίδα της ΜΟΔΙΠ όσο και στην κεντρική σελίδα του Ιδρύματος.

Σε συνέχεια της πιστοποίησης από την ΕΘΑΑΕ, η οποία εκδόθηκε στις 22-09-21, η ΜΟ.ΔΙ.Π. συνέταξε προσχέδιο του Εντύπου της Έκθεσης Παρακολούθησης, το οποίο συζητήθηκε στην υπ. αρ. 14^η/20-12-21 Συνεδρίαση και εν συνεχεία διαβιβάστηκε στη Διευθύντρια του ΠΠΣ ΕΠΟ και στον Κοσμήτορα της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών. Η ΔΠΣ, σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή ομάδα του ΠΠΣ ΕΠΟ, μελέτησε τις συστάσεις των εξωτερικών αξιολογητών για περαιτέρω βελτίωση του ΠΠΣ ΕΠΟ και συνέταξε το Σχέδιο Δράσης του ΠΠΣ, προγραμματίζοντας ενέργειες που δύνανται να συμβάλουν στην επίτευξη των προτεινόμενων βελτιώσεων και στην άρση των αδυναμιών που επεσήμανε η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης.

Το αρχικό Σχέδιο Δράσης του ΠΠΣ ΕΠΟ εγκρίθηκε στην υπ. αρ. 190η/10-05-22 Συνεδρίαση της Κοσμητείας ΣΑΕ και διαβιβάστηκε στη ΔΠΣ του ΠΠΣ, στα μέλη ΔΕΠ του ΠΠΣ και στα εμπλεκόμενα στην υλοποίησή του μέρη (διοικητικές υπηρεσίες/μονάδες/γραφεία).

Με την πάροδο δύο ετών από την ημερομηνία πιστοποίησης, η Διευθύντρια του ΠΠΣ ΕΠΟ, σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή ομάδα του ΠΠΣ ΕΠΟ, προχώρησε στην αποτίμηση του συνόλου των ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν, στην επικαιροποίηση του Σχεδίου Δράσης και στη συμπλήρωση του πίνακα Παρακολούθησης των Αποτελεσμάτων. Η αναθεωρημένη Έκθεση Παρακολούθησης οριστικοποιήθηκε μετά από τη συνεργασία της ΔΠΣ με τη ΜΟ.ΔΙ.Π., εγκρίθηκε στην υπ. αρ. 204/18-07-23 Συνεδρίαση της Κοσμητείας ΣΑΕ και διαβιβάστηκε από τη ΜΟ.ΔΙ.Π. στην ΕΘΑΑΕ με την υπ. αρ. 21529/26-07-2023 επιστολή, ενώ αναρτήθηκε στη σελίδα της ΜΟ.ΔΙ.Π. ως συνοδευτικό έγγραφο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης του ΠΠΣ ΕΠΟ.

Β' μέρος: Στατιστικά Στοιχεία Τρέχοντος Ακαδημαϊκού Έτους και Συμπεράσματα

1. Σε τί ποσοστό κατακτήθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί για το ΠΣ για το ημερολογιακό έτος 2023; Τι έφταιξε στις περιπτώσεις που υπήρξε μεγάλη απόκλιση από τους στόχους;

Σε πολύ ικανοποιητικό ποσοστό βάσει όσων προαναφέρονται, δεδομένου ότι έγινε ορατή προσπάθεια σύγκλισης με τις επισημάνσεις της ΜΟΔΙΠ και τις υποδείξεις των αξιολογητών της ΕΘΑΑΕ.

2. Πώς κρίνετε τη βιωσιμότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Πίνακας 2. Επιτομή στοιχείων του αξιολογούμενου ΠΣ

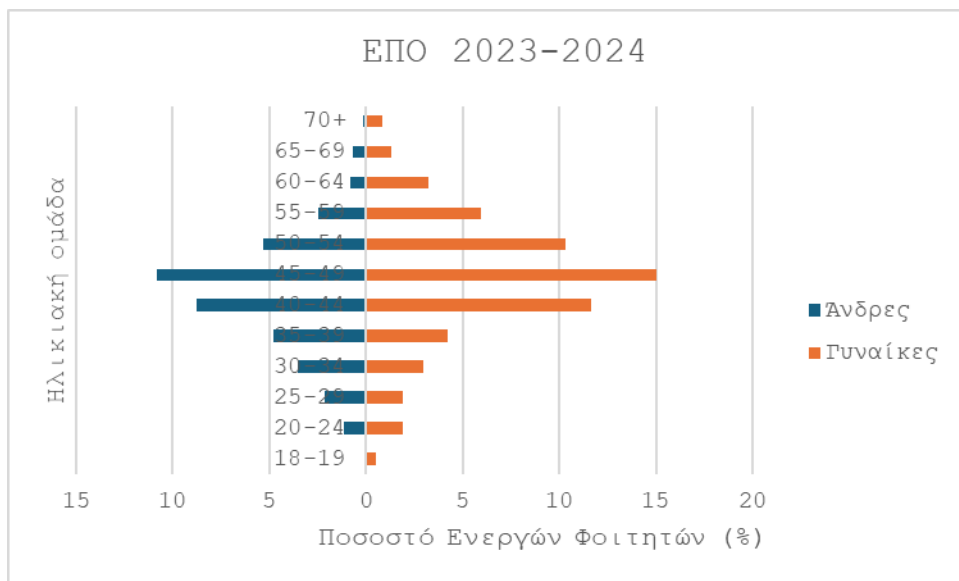
	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020
Συνολικός αριθμός φοιτητών	1217	1416	1746	2017	2320
Σύνολο προσφερομένων θέσεων	450	450	450	600	1260
Συνολικός αριθμός αιτήσεων	195	235	314	275	319
Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	159	190	259	214	245
Συνολικός αριθμός αποφοίτων	186	261	310	386	344
Κατηγορία ΑΜΕΑ	5	4	4	4	4
Άλλες κατηγορίες*	11	10	10	13	16
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	10	9	11	10	19
Σύνολο ΘΕ	13	13	13	13	13
Σύνολο Υποχρεωτικών ΘΕ	8	8	8	8	8
Σύνολο ΘΕ Επιλογής	5 + 3 (από το ΠΣ ΕΛΠ)	5	5	5	5
Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	7.33	7.32	7.25	7.3	7.3

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, γράφτηκαν 159 νέοι/ες φοιτητές/ριες και αποφοίτησαν 186, ενώ είχε 1217 ενεργούς/ές φοιτητές/ριες.

Στο ΠΣ συμμετέχουν αλλοδαποί/ές φοιτητές/ριες (περίπου 1% των ενεργών φοιτητών/ριών), οι οποίοι/ες εγγράφονται όμως στο ΠΣ με επίσημο πιστοποιητικό γνώσης της ελληνικής γλώσσας και αντιμετωπίζονται ως ελληνόγλωσσοι/ες. Η ανταπόκρισή τους είναι θεαματικά θετική.

Τα ποσοστά ενεργών φοιτητών/ριών για το ακαδ. έτος 2023-2024, ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα, αποτυπώνονται στο παρακάτω γράφημα:

Γράφημα 1: Κατανομή ενεργών φοιτητών (%) ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα

Πίνακας 3. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός - (ΕΠΟ)

	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020
Πτυχιακοί/ές φοιτητές/τήτριες	1217	1416	1746	2017	2320
Κατηγορία ΑΜΕΑ	5	4	4	4	4
Άλλες κατηγορίες*	11	10	10	13	16
Αλλοδαποί/ές φοιτητές/τήτριες (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	10	9	11	10	19

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Πίνακας 4. Εξέλιξη των εισερχομένων φοιτητών του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός - (ΕΠΟ)

	2023-2024	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020
Σύνολο προσφερομένων θέσεων	450	450	450	600	1260
Σύνολο αιτήσεων	195	235	314	275	319
Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	159	190	259	214	245
Κατηγορία ΑΜΕΑ	0	1	2	1	0
Άλλες κατηγορίες*	4	2	2	3	10
Αλλοδαποί/ές φοιτητές/τριες (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	2	4	2	0	5
Αριθμός αποφοίτων	186	261	310	386	344

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Στοιχεία Εξετάσεων -Εγκατάλειψη σπουδών (Drop out)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΜΕΑ, το 2023-24 υπήρχαν συνολικά 2454 εγγραφές σε Θεματικές Ενότητες του ΠΣ για τις οποίες το 88,4% συμμετείχε σε μια εξέταση, τουλάχιστον, και εκ των οποίων το 98,9% ολοκλήρωσε μια Θεματική Ενότητα. Το ποσοστό επιτυχόντων σε σχέση με όλες τις δηλώσεις Θεματικών Ενοτήτων στο ΠΣ αγγίζει το 87,4%.

Ο μέσος χρόνος λήψης του τίτλου του Προγράμματος Σπουδών είναι 6,66 έτη, με μέσο ποσοστό εγκατάλειψης σπουδών 49,7%, από τους οποίους το 59,5% είχε εγγραφεί σε Θεματική Ενότητα μόνο μία χρονιά και το 35,1% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (έδωσε έστω μία εργασία). Το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024, εγκατέλειψε τις σπουδές το 25,16% των εγγεγραμμένων φοιτητών/ριών, ενώ:

- το 3,8% των εγγεγραμμένων φοιτητών/ριών διαγράφηκε πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους (δεν δήλωσε Θεματική Ενότητα)
- το 45% των διαγραφέντων συμμετείχε στην εκπαιδευτική διαδικασία (παρέδωσε έστω μία εργασία).

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού και διάρκειας σπουδών των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός - (ΕΠΟ)

Έτος Εισαγωγής	Εγγραφέντες Νεοεισερχόμενοι	Αποφοιτήσαντες διάρκεια σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες (συμπεριλαμβάνονται και όσοι διέκοψαν)	Διακόψαντες	Ποσοστιαία αναλογία		
		Κ	Κ+1	Κ+2	Κ+3	Κ+4	Κ+5	>Κ+6			Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων (συμπεριλαμβάνονται και όσοι διέκοψαν)	Συνολικό ποσοστό όσων διέκοψαν
2011-2012	806	15	62	108	52	29	18	52	470	434	41.69%	58.31%	53.85%
2012-2013	804	15	85	140	52	36	28	33	415	366	48.38%	51.62%	45.52%
2013-2014	926	28	100	121	78	27	27	42	503	428	45.68%	54.32%	46.22%
2014-2015	784	10	87	80	62	33	21	5	486	399	38.01%	61.99%	50.89%
2015-2016	768	13	70	101	50	28	16	0	490	370	36.20%	63.80%	48.18%
2016-2017	728	10	85	79	43	25	0	0	486	286	33.24%	66.76%	39.29%
2017-2018	404	18	48	59	19	0	0	0	260	148	35.64%	64.36%	36.63%
2018-2019	310	15	43	31	0	0	0	0	221	118	28.71%	71.29%	38.06%
2019-2020	245	3	30	0	0	0	0	0	212	101	13.47%	86.53%	41.22%
2020-2021	214	15	0	0	0	0	0	0	199	62	7.01%	92.99%	28.97%
2021-2022	259	0	0	0	0	0	0	0	259	77	0.00%	100.00%	29.73%
2022-2023	190	1	0	0	0	0	0	0	189	63	0.53%	99.47%	33.16%
2023-2024	159	0	0	0	0	0	0	0	159	40	0.00%	100.00%	25.16%

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος όρος βαθμού πτυχίου των αποφοίτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός - (ΕΠΟ)

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός Αριθμός Αποφοίτων	Κατανομή βαθμών (αριθμός αποφοίτων και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2019-2020	344	14 4.07%	123 35.76%	175 50.87%	32 9.30%	7.3
2020-2021	386	9 2.33%	138 35.75%	210 54.40%	29 7.51%	7.3
2021-2022	310	13 4.19%	124 40.00%	147 47.42%	26 8.39%	7.25
2022-2023	261	9 3.45%	75 28.74%	161 61.69%	16 6.13%	7.32
2023-2024	186	9 4.84%	75 40.32%	161 86.56%	16 8.60%	7.33
Σύνολο*	1487	54 3.63%	535 35.98%	854 57.43%	119 8.00%	7.3

* σύνολο και μέσος όρος τελευταίων 5 χρόνων

Εσωτερική αξιολόγηση από φοιτητές και Συντονιστές

Το ακαδημαϊκό έτος 2023-2024 οι φοιτητές/ριες του ΕΠΟ αύξησαν το ποσοστό συμμετοχής τους σε σχέση με το προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος 2022-2023. Οι φοιτητές/ριες δηλώνουν περισσότερο ικανοποιημένοι/ες από τους/τις καθηγητές/γήτρες, ενώ τη μικρότερη ικανοποίηση έχουν από το εκπαιδευτικό υλικό.

Πίνακας 7. Στοιχεία Εσωτερικής Αξιολόγησης από φοιτητές και Συντονιστές του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός - (ΕΠΟ)

2023-2024								
Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από φοιτητές/ριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από Συντονιστές/ριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες		Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνητικών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.53	4.88	4.01	4.15	4.08		1122	1996	56.21%
2022-2023								
Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από φοιτητές/ριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από Συντονιστές/ριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες		Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνητικών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.42	4.69	3.90	4.01	4.04		1050	2331	45.05%
2021-2022								
Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από φοιτητές/ριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από Συντονιστές/ριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες		Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνητικών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.39	4.83	3.78	3.97	3.95		1253	2935	42.69%
2020-2021								
Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από φοιτητές/ριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από Συντονιστές/ριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές/Τεχνικές Υπηρεσίες		Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνητικών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.35	4.85	3.70	3.90	3.77		1600	3421	46.77%
2019-2020								
Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από φοιτητές/ριες	Αξιολόγηση Καθηγητών/ριών από Συντονιστές/ριες	Εκπαιδευτικό Υλικό	Οργάνωση ΘΕ	Διοικητικές Υπηρεσίες	Τεχνικές Υπηρεσίες	Πλήθος Αξιολογήσεων	Πλήθος δυνητικών αξιολογήσεων	Συμμετοχή (%)
4.33	4.75	3.48	3.69	3.20	3.79	2025	3872	52.30%

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Πίνακας 8. Θεματικές Ενότητες Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός - (ΕΠΟ)

Θεματική Ενότητα	Συντονιστής	Αριθμός ΟΣΣ/ Εργαστηρίων	Αριθμός Εργασιών	Εκπαιδευτικό Υλικό*	Αριθμός Τμημάτων	Αριθμός Διδασκόντων	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Χρήση ΤΠΕ
Γενική Ιστορία της Ευρώπης - ΕΠΟ10	ΦΛΙΤΟΥΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ	5	4	7	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης - ΕΠΟ11	ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	5	4	22	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία και Υλικός Πολιτισμός της Ευρώπης - ΕΠΟ12	ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	5	4	4	7	7	Ναι	Ναι	Ναι
Η Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη - ΕΠΟ20	ΔΑΣΚΑΛΟΘΑΝΑΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	5	4	8	12	12	Ναι	Ναι	Ναι
Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας - ΕΠΟ21	ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ ΔΕΤΖΩΡΤΖΗ ΑΝΤΙΓΟΝΗ	5	4	4	8	8	Ναι	Ναι	Ναι
Φιλοσοφία στην Ευρώπη - ΕΠΟ22	ΜΑΓΓΙΝΗ ΓΚΟΛΦΩ	5	4	8	7	7	Ναι	Ναι	Ναι
Βυζαντινός και Δυτικός Κόσμος - ΕΠΟ30	ΤΟΥΝΤΑ ΕΛΕΝΗ	5	4	16	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Οι Επιστήμες της Φύσης και του Ανθρώπου στην Ευρώπη - ΕΠΟ31	ΑΡΑΠΟΣΤΑΘΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	5	4	3	5	5	Ναι	Ναι	Ναι
Η Παιδεία στην Ευρώπη: Από τον Μεσαίωνα στη σύγχρονη εποχή - ΕΠΟ32	ΠΑΛΗΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ	5	4	6	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Εξέλιξη και Διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΕΠΟ33	ΤΖΙΦΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	5	4	5	4	4	Ναι	Ναι	Ναι
Κοινωνική Θεωρία και Νεωτερικότητα - ΕΠΟ41	ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	5	4	5	7	7	Ναι	Ναι	Ναι
Σύγχρονες Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις των Ευρωπαϊκών Κοινωνιών - ΕΠΟ42	ΚΑΡΑΚΙΟΥΛΑΦΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	5	4	8	6	6	Ναι	Ναι	Ναι
Ευρωπαϊκές Πολιτικές Ιδεολογίες τον Εικοστό Αιώνα - ΕΠΟ43	ΜΟΛΥΒΑΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ	5	4	4	7	7	Ναι	Ναι	Ναι
Τέχνες Ι: Ελληνικές Εικαστικές Τέχνες, Επισκόπηση Ελληνικής Αρχιτεκτονικής και Πολεοδομίας - ΕΛΠ12	ΠΛΑΝΤΖΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	5	4	11	-	-	Ναι	Ναι	Ναι
Ελληνική Φιλοσοφία και Επιστήμη: Από την Αρχαιότητα έως τον 20ο Αιώνα - ΕΛΠ22	ΒΛΑΧΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	4	6	-	-	Ναι	Ναι	Ναι
Γράμματα ΙΙ: Νεοελληνική Φιλολογία (19ος και 20ος αιώνας) - ΕΛΠ30	ΠΑΤΕΡΙΔΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ	5	4	12	-	-	Ναι	Ναι	Ναι

*Το πλήθος του εκπαιδευτικού υλικού προκύπτει ως άθροισμα όλων των τμημάτων εκπαιδευτικού υλικού (τόμοι, άρθρα, cd, wiki κ.α.) ανεξαρτήτως τύπου, όπως αυτά καταγράφονται στο πακέτο φοιτητή.

Εξεταστικό σύστημα

Πίνακας 9. Θεματικές Ενότητες Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Ευρωπαϊκές Σπουδές: Ιστορία, Κοινωνία, Πολιτισμός - (ΕΠΟ)

Θεματική Ενότητα	Αριθμός Εγγεγραμμένων Φοιτητών/ριών	Αριθμός Συμμετεχόντων/χουσών Φοιτητών/ριών στις Εξετάσεις	Αριθμός Επιτυχόντων/χουσών Φοιτητών/ριών	Αριθμός Φοιτητών/ριών που αξιολόγησαν	Φοιτητές/ριες με δυνατότητα αξιολόγησης	Ποσοστό Επιτυχίας στις Εξετάσεις
Γενική Ιστορία της Ευρώπης - ΕΠΟ10	168	110	110	74	142	100%
Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης - ΕΠΟ11	158	138	138	86	144	100%
Γενική Γεωγραφία, Ανθρωπογεωγραφία και Υλικός Πολιτισμός της Ευρώπης - ΕΠΟ12	187	161	161	117	174	100%
Η Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη - ΕΠΟ20	165	157	157	84	161	100%
Ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας - ΕΠΟ21	163	109	109	83	142	100%
Φιλοσοφία στην Ευρώπη - ΕΠΟ22	154	135	135	74	139	100%
Βυζαντινός και Δυτικός Κόσμος - ΕΠΟ30	170	159	159	94	165	100%
Οι Επιστήμες της Φύσης και του Ανθρώπου στην Ευρώπη - ΕΠΟ31	159	116	116	87	137	100%
Η Παιδεία στην Ευρώπη: Από τον Μεσαίωνα στη σύγχρονη εποχή - ΕΠΟ32	166	158	158	83	163	100%
Εξέλιξη και Διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΕΠΟ33	118	110	110	65	115	100%
Εξελίξεις στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό κατά τον 20ό Αιώνα - ΕΠΟ41	205	193	193	108	199	100%
Ειδικά Θέματα Ευρωπαϊκού Πολιτισμού - ΕΠΟ42	155	146	146	79	149	100%
Ευρωπαϊκές Πολιτικές Ιδεολογίες τον Εικοστό Αιώνα - ΕΠΟ43	176	171	171	88	166	100%

3. Συμπεράσματα

Θετικά στοιχεία του ΠΣ, όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Το ΠΣ Ευρωπαϊκός Πολιτισμός είναι ένα διεπιστημονικό πρόγραμμα Ευρωπαϊκών Σπουδών, που οδηγεί σε μια ολοκληρωμένη γνώση του ευρωπαϊκού γίνεσθαι, με την ιστορική προσέγγιση και μελέτη όλων των επιστημονικών γνωστικών πεδίων που επηρέασαν και συνέβαλαν στη **διαμόρφωση και εξέλιξη των ευρωπαϊκών κοινωνιών**, προσδίδοντας στην Ευρώπη τη σύγχρονη πολιτισμική φυσιογνωμία της.

Πρόκειται για ένα ΠΣ αξιόλογο, που παραμένει καινοτόμο και συμπληρώνει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα συνήθη ΠΣ Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών, καθώς εξετάζει και οικειώνεται την Ευρώπη και τον πολιτισμό της πλουραλιστικά, γεγονός που πρέπει να υποστηριχτεί και να επικοινωνηθεί σωστά, ιδιαίτερα αφ' ης στιγμής το ΕΑΠ δέχεται πλέον φοιτητές/ριες από 18 ετών, καθώς και αλλοδαπούς/ές φοιτητές/ριες. Επιπλέον, είναι ένα ΠΣ που εξελίσσεται συστηματικά, επικαιροποιώντας δραστικά το διδακτικό υλικό όλων των ΘΕ που το απαρτίζουν, σύμφωνα με τις διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις στα θεματικά πεδία που θεραπεύουν οι διαδοχικές ΘΕ του.

Ευρήματα / αδυναμίες / κίνδυνοι όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Η ανυπαρξία κατοχυρωμένων επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων του ΠΣ, παρά την επίσημη μετονομασία του, που –εκτός όλων– παρέχει πλέον σαφή δυνατότητα αντιστοίχησης του πτυχίου του ΠΣ ΕΠΟ με ένα ΠΕ Ευρωπαϊκών Σπουδών και Ιστορίας, επί παραδείγματι, Πολιτισμικών Σπουδών ή Κοινωνικών Επιστημών. Κι αυτό, δεδομένου ότι η εν λόγω μετονομασία και οι σταδιακές επικαιροποιήσεις της ύλης πολλών ΘΕ –μαζί με τη μετονομασία τριών ΘΕ εξ αυτών– επιτρέπουν πλέον τη διεκδίκηση επαγγελματικών δικαιωμάτων από τις/τους αποφοίτους του ΠΣ, όπως συμβαίνει με τους/τις αποφοίτους ανάλογων ΠΣ της ημεδαπής και του εξωτερικού.

Προτάσεις βελτίωσης του ΠΣ

Προέχουν, βεβαίως, α) η συστηματική ανανέωση και επικαιροποίηση του διδακτικού υλικού των ΘΕ του – πράγμα που συμβαίνει με ορατά γοργούς ρυθμούς, β) η προβολή του ΠΣ προς τα έξω μέσω Ημερίδων, Συνεδρίων και άλλων πολιτιστικών δράσεων/ εκδηλώσεων, αλλά και μέσω πρωτοβουλιών του ίδιου του ΕΑΠ (επί παραδείγματι, δυναμική ένταξη και προβολή του ΠΣ ΕΠΟ στο SPOUDASE, σε Εκθέσεις, στον ημερήσιο τύπο, καθώς και η προβολή του/το άνοιγμα του ΠΣ προς τα ΑμεΑ, δεδομένου ότι –εκτός των κρατούμενων που σπουδάζουν με εξαιρετικό ενδιαφέρον στο ΠΣ– τα ΑμεΑ δύνανται να σπουδάσουν απολύτως απρόσκοπτα εξ αποστάσεως και με ευεργετικές συνέπειες για τα ίδια και για το ΠΣ, συγχρόνως) και, φυσικά, γ) η εξασφάλιση επαγγελματικών δικαιωμάτων στους/τις φοιτητές/ριες του ΕΠΟ, με τη βοήθεια και της ΔΕ του ΕΑΠ. Προέχουν, άρα, η εξασφάλιση Παιδαγωγικής Επάρκειας των φοιτητών/ριών και, πρωτίστως, ενός ΠΕ επί του/των γνωστικού/ών πεδίου/ων ειδίκευσης του ΠΣ.